

[Forsvarsministeren.]

standskampen efter 29. august 1943. Indberetningerne fra hærens officerer er senere afgivet til hærens arkiv og har — som det også fremgår af dr. Hæstrups værk „Hemmelig Alliance“ — været stillet til rådighed for denne, ligesom dr. Hæstrup har kunnet benytte en af kontreadmiral Lundsteen udarbejdet beretning om søværnets forhold fra 29. august 1943 til 4. maj 1945.

En gennemgang i forsvarsministeriet af disse aktstykker har ikke ført frem til materiale, der kan begrunde en fornyet fremlæggelse af disse oplysninger om befalingsmændenes virksomhed i modstandskampen efter 29. august 1943. Jeg skal særlig fremhæve, at der ikke i akterne er fundet noget om, at befalingsmænd, der virkede i modstandsarbejdet, skulle have haft likvideringsplaner rettet mod andre befalingsmænd eller civile modstandsfolk.

Jeg mener ikke, at de omtalte aktstykker — også fordi de som sagt ikke indeholder væsentligt nyt — egner sig til at blive offentliggjort ubearbejdet i form af en hvidbog eller lignende, men jeg vil gerne understrege, at det samlede materiale, der som nævnt allerede har været benyttet ved en historisk behandling af besættelsestidens begivenheder, naturligvis fortsat er til rådighed for eventuel yderligere historisk bearbejdelse.

Jeg skal herefter gå over til nogle af de sager, der i den senere tid har været offentligt omtalt.

I forbindelse med dagspressens behandling af Højland Christensen-sagen er der fremkommet meddelelse om, at den militære ledelse af modstandsbevægelsen i Jylland på et tidspunkt skulle have overvejet planer om at likvidere den kendte modstandsmand, nedkastningschefen Jens Toldstrup.

Toldstrup har i et interview med Jyllands-Posten udtalt, at han har hørt, at det var meningen at likvidere ham under krigen, men han har afslået at udtale sig om, fra hvem en sådan plan kunne stamme. En officer, nuværende oberstløjtnant Feddersen, der under besættelsen gjorde tjeneste som regionschef i Jylland, har over for pressen oplyst, at han i en rapport til dr. Hæstrup har meddelt, at udtalelsen om likvidering af Toldstrup blev fremsat af den militære

leder af modstandsbevægelsen i Jylland, daværende oberstløjtnant Bennike, under et møde i Jyllandsledelsen. Begrundelsen var den opståede alvorlige uoverensstemmelse mellem Bennike og Toldstrup.

I den beretning, som oberstløjtnant Feddersen efter krigen indsendte til hærkommandoen — beretningen er af 31. december 1945 — om sin virksomhed under besættelsen, nævner oberstløjtnanten imidlertid ikke noget om, at han er bekendt med en udtalelse fra daværende overstløjtnant Bennike gående ud på, at der kunne blive tale om at likvidere Toldstrup.

Nuværende oberst Schøller, der under krigen deltog i modstandsarbejdet i Jylland — bl. a. som regionschef — har i sin beretning ret indgående behandlet konflikten mellem Toldstrup og den jyske militære ledelse og nævner, at konflikten på et tidspunkt var så alvorlig, at Jyllandsledelsen inden for modstandsbevægelsen var besluttet på at sætte Toldstrup helt ud af spillet og lade ham føre til Sverige.

Dette er det væsentlige af de oplysninger, som jeg på grundlag af ministeriets akter kan give om sagen vedrørende en mulig likvidering af Toldstrup, og jeg understreger igen, at de akter, vi er i besiddelse af, intet indeholder om, at nogen militærleder skulle have udtalt sig om — endsige planlagt — en sådan likvidering.

En anden sag, som er blevet omtalt i pressen i denne forbindelse, har sin baggrund i et vidneudsagn, som oberstløjtnant Otto Brøndum aflagde i general Hjalps injuriosøgsmål mod Land og Folk. Oberstløjtnanten oplyste i retten, at han under sit ophold i Sverige efter 29. august 1943 var kommet i modsætningsforhold til ledelsen af den danske brigade. Han tog derfor uden ledelsens tilladelse tilbage til Danmark, hvor han blev tilsagt af den såkaldte lille stab og af denne beordret til at vende tilbage til Sverige. Da han nægtede dette, men foretrak at gå ind i modstandsarbejdet herhjemme, var han — efter hvad han oplyser — fra stabens side blevet udsat for trusler om, at der ville „ske ham noget“, idet „vi ikke lever i almindelige tider“.

Sagen om oberstløjtnantens tjeneste ved brigaden, og hvad deraf fulgte, blev underkastet en særlig undersøgelse kort efter